

STELLINGEN, behorend bij het proefschrift

*GEKKENWERK. De ontwikkeling van het beroep
psychiatrisch verpleegkundige in Nederland, 1830-1980*

Cecile aan de Stegge, Maastricht 16 maart 2012

1. Binnen de grenzen die door rooms-katholieke inspecteurs of bewindslieden gesteld werden, waren belangwekkende veranderingen in de B-opleiding dan wel initiatieven ten gunste van de emancipatie van verplegenden doorgaans afkomstig van psychiaters van protestantse of joodse afkomst.
(Dit proefschrift, hoofdstukken 2, 3, 6, 7, 8 en 11, plus Bijlage 23).
2. De verpleegopleiders binnen de krankzinnigengestichten hebben (evenals alle betrokken verpleegsters) met het door hen nagelaten Wilhelminahuis, het eerste B-diploma (1906-1913) en de opleiding in B-nazorg (1937-1973) meer bijgedragen aan de uitzonderlijk vroege ontwikkeling van de sociale psychiatrie in Nederland dan door T. van der Grinten (1987), I. van der Padt (1999) of G. Brouns (2010) werd onderkend.
(Dit proefschrift, paragrafen 2.5, 4.4, 7.5 en 10.1).
3. In tegenstelling tot wat tijdens de periode van de 'anti-psychiatrie' gesuggereerd werd, hadden *alle* in stelling 1 en 2 bedoelde psychiaters belangstelling voor sociale wetenschappen als pedagogie en psychologie en voor het recht; daardoor legden de Nederlandse verplegers en verpleegsters in de psychiatrische praktijk van oudsher al een opvoedkundige, sociale oriëntatie aan de dag.
(Dit proefschrift, hoofdstukken 3, 8, 10 en 11).
4. Hoewel de verplegers en verpleegsters in de psychiatrie fors hebben bijgedragen aan de emancipatie van verpleegkundigen in algemene zin, hebben zij in de eerste decennia na 1970 nauwelijks profijt kunnen trekken van deze emancipatie voor hun eigen professionalisering, omdat de *Vaste Commissie Verpleging* van de *Centrale* (later *Nationale*) *Raad voor de Volksgezondheid* en het dagonderwijs ternauwernood aandacht besteedden aan verpleegkunde in de psychiatrie. (Vgl. stelling 6 van Th. Dassen, 1989).
(Dit proefschrift, hoofdstukken 10, 11 en 12).
5. De sociale geschiedenis van de geneeskunde is niet compleet zonder verdiscontering van de inhoud van handboeken en tijdschriften op het gebied van de verpleegkunde; daarom verdienen ook deze handboeken en tijdschriften systematisch beheer.
(Dit proefschrift, paragrafen 8.2.1, 8.2.2, 8.2.4 en hoofdstuk 11).
6. Het Ministerie van Volksgezondheid en de *Raad voor de Volksgezondheid en Zorg* zouden van het tweede, uitstekende, doch nooit ingevoerde, opleidingsmodel van Heleen A. Melk voor de *Nationale Bond van Verplegenden* (1933) kunnen leren dat het loont om verpleegkundigen vroeger en actiever bij hun beleidsadvisering te betrekken dan thans gebeurt.
(Dit proefschrift, paragraaf 7.2).

7. Het feit dat het van 1841 tot 2008 heeft moeten duren voordat de Inspectie aandrang op een bezettingsnorm voor de verpleegkundige staf op gesloten afdelingen van psychiatrische inrichtingen betekent dat het welzijn van patiënten en verplegend personeel op deze afdelingen eerder niet voorop stond.
8. De vraag of er voldoende burgers (onder wie verpleegkundigen en verzorgenden) bereid zijn om *tijd* met psychiatrische patiënten door te brengen en zonder vooringenomenheid naar hen te luisteren is voor het welzijn van deze patiënten minstens zo belangrijk als de verdere ontwikkeling van de psychiatrie, de verplegingswetenschap of de psychologie.
9. Als dochter van een talentvolle coupeuse en naaister juich ik het toe dat goede ontwerpers van *haute couture* bereid zijn om, middels verkoop van hun collecties aan grote, relatief goedkoop leverende warenhuizen, zowel de smaak als de zelfwaardering van minder welgestelde burgers te verbeteren.
10. De Nederlandse 'identiteit' zoals getypeerd door prinses Máxima is in zoverre veranderd, dat thans de gordijnen in ons land 's avonds vrijwel overal gesloten zijn.